

memo aan de gemeenteraad

aan de gemeenteraad
dossiernummer 2032
onderwerp Ontwikkelingen Afval Scheiden Loont

van het college van burgemeester en wethouders
datum 10 juli 2018

memo

In november 2017 juni hebben wij u een memo gestuurd over de stand van zaken bij de invoering van Afval Scheiden Loont. In dit memo herhalen wij puntsgewijs de maatregelen die vorig jaar zijn getroffen en informeren wij u over ontwikkelingen sinds de invoering van Afval Scheiden Loont op 1 januari van dit jaar.

Besluiten en maatregelen voorafgaand aan de start

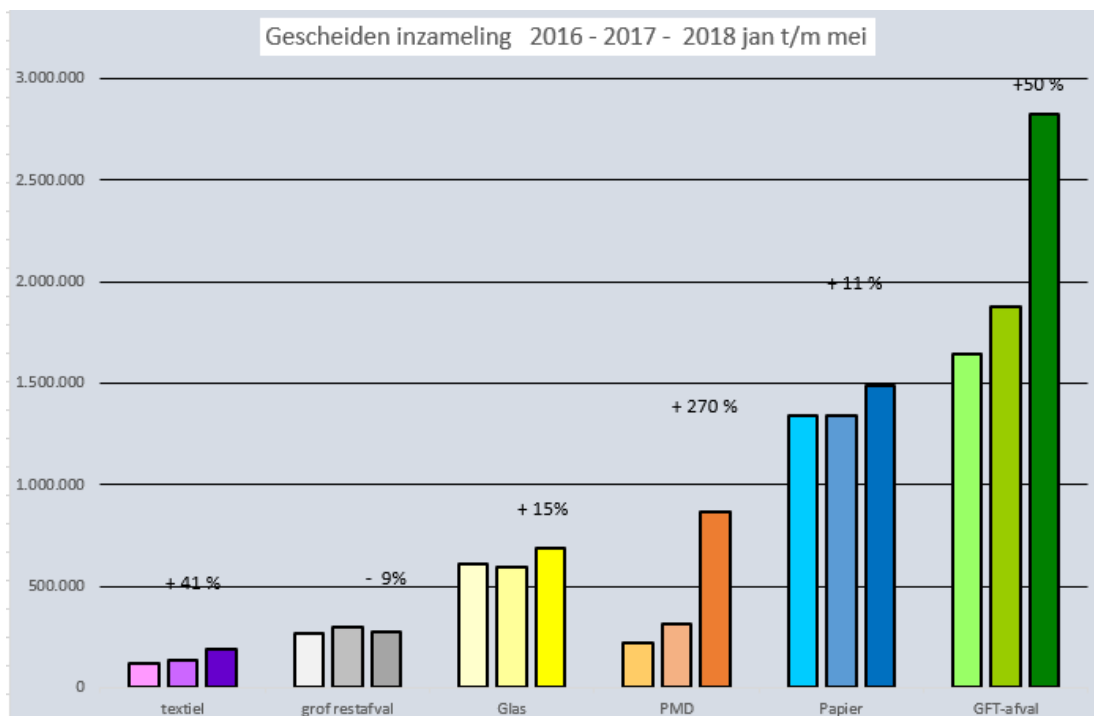
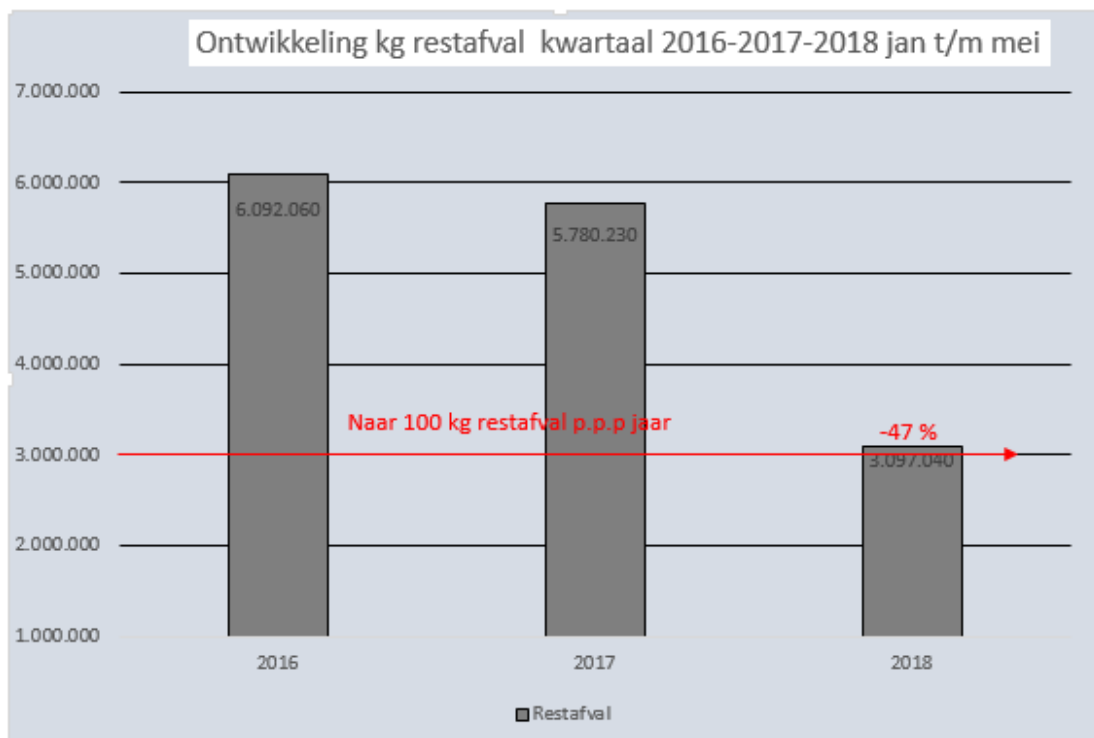
In juni 2016 heeft de raad unaniem de uitgangspunten voor Afval Scheiden Loont vastgesteld. Kort samengevat houdt Afval Scheiden Loont in dat de inwoners van Gouda apart gaan betalen voor het aanbieden van restafval. Voor de andere afvalstromen geldt nog steeds een lager vast (basis)tarief. Daarmee wordt beoogd om te voldoen aan de landelijke doelstelling: een afval scheidingspercentage van 75%. Dat komt op maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar.

Om dit mogelijk te maken zijn behalve de aanpassing van de afvalstoffenheffing, diverse andere maatregelen getroffen. Puntsgewijs samengevat zijn dit onder meer:

- Diverse inloopavonden en informatiestands bij winkelcentra;
- Brieven en informatiefolders verspreid onder alle bewoners;
- Nieuwe grijze containers uitgedeeld bij 17.000 woningen
- In de binnenstad is de betaalde gele afvalzak geïntroduceerd;
- Speciale regelingen zijn getroffen voor minima en inwoners met grote hoeveelheden medisch afval (incontinentiemateriaal, stomazakjes e.d.)
- Er is een pilot gestart met 30 liter trommels in ondergrondse restafvalcontainers (de gebruikelijke 60 liter trommels).

Eerste inzamelresultaten.

De eerste resultaten zijn uitermate veelbelovend. Tot en met 31 mei 2018 is in vergelijking met 2017 47% minder restafval ingezameld. Daartegenover staat een veel grotere hoeveelheid PMD en GFT dan in dezelfde periode vorig jaar.

Maatregelen in uitvoering

Eind 2017 waren de technische, communicatieve en organisatorische voorbereidingen klaar en op 1 januari 2018 zijn wij gestart met Afval Scheiden Loont.

Op dit moment wordt een aantal maatregelen voorbereid en uitgevoerd met als doel om:

- het scheiden van afval makkelijker maken;
- te voorkomen of beperken dat ongescheiden restafval in andere afvalstromen terecht komt;
- knelpunten op te lossen.

Deze maatregelen zijn:

- Communicatie:
 - In opdracht van Gouda heeft Cyclus een app beschikbaar gesteld waarop inwoners kunnen zien hoe vaak ze restafval hebben aangeboden;
 - in juli krijgen alle inwoners een brief waarin staat vermeld hoe vaak ze tot dan toe restafval hebben aangeboden. Bij deze brief wordt een scheidingswijzer gevoegd die speciaal ontwikkeld wordt voor de anderstaligen (veel foto's);
 - artikelen in Goudse Post over het scheiden van afval.
- Vervangen van alle GFT-verzamelcontainers (grindcocons) door nieuwe containers die afsluitbaar gemaakt kunnen worden. Door de containers het afsluitbaar maken wordt de kans op restafval in GFT containers kleiner. De nieuwe GFT-containers zijn gekozen in overleg met GASD om te zorgen dat ook inwoners met lichamelijke beperkingen hiervan zo goed mogelijk gebruik kunnen maken. Eind 2018 zullen alle oude GFT-containers vervangen zijn.
- Inwoners met tuinen in de binnenstad hebben beperkte mogelijkheden om hun tuinafval aan te bieden. Voor deze gevallen wordt de groene (mini)container in de binnenstad geïntroduceerd. Onder de inwoners is geïnterviewd wie hiervan gebruik zou willen maken. Er is voldoende respons om dit te gaan uitvoeren. Samen met Cyclus worden locaties bepaald waar de containers aangeboden kunnen worden. De containers worden na de zomervakantie uitgedeeld.
- De pilot met 30 liter trommels in de ondergrondse restafvalcontainers wordt geëvalueerd. Indien de pilot gebruikers positief zijn, zullen er vanaf het vierde kwartaal 2018 op meerdere locaties 30 liter trommels worden uitgerold
- De hoeveelheid aangeboden restafval is substantieel gedaald (zie grafiek hiervoor) . Dat heeft tot gevolg dat de capaciteit van ondergrondse restafvalcontainers niet meer optimaal wordt benut terwijl verzamelcontainers voor PMD en papier juist sneller vol zitten. In overleg met Cyclus wordt in 2018 bekeken welke restafvalcontainers in aanmerking komen voor ombouw naar containers voor glas, papier of PMD. Voordeel voor bewoners van hoogbouwcomplexen is dan dat ze gescheiden afval dichterbij huis kunnen aanbieden. De ombouw van containers van restafval naar andere stromen start in het vierde kwartaal van 2018.

Knelpunten

De invoering van Afval Scheiden Loont heeft ook een aantal knelpunten aan het licht gebracht, enkele praktische en enkele die het gevolg zijn van gedrag van sommige inwoners.

De praktische knelpunten zijn:

- De invoering van de gele restafvalzak in de binnenstad gaat gepaard met relatief hoge bestuurslasten en praktische uitvoeringsproblemen. Dit gaan we oplossen door het plaatsen van extra ondergrondse restafvalcontainers in de binnenstad. Het gebruik van de gele restafvalzak wordt uiterlijk in december 2019 beëindigd.
- Er zijn nog enkele locaties (appartementencomplexen) waar inwoners hun restafval niet individueel kunnen aanbieden. Dit wordt nu nog niet apart geregistreerd. Eind 2018 zijn deze knelpunten opgelost.

Aanpak gedrag van bewoners

- Het meest in het oog springende knelpunt is dat afval dat op diverse locaties wordt gedumpt of naast de ondergrondse containers wordt gezet. Dit is overigens niet nieuw: dumpingen en bijplaatsingen waren er voor de invoering van Afval Scheiden Loont ook. Afval Scheiden Loont heeft wel tot een toename van dit ongewenste gedrag geleid. Dit was ook voorzien en hiervoor is ook extra inzet op handhaving in het budget voor Afval Scheiden Loont opgenomen. Deze extra inzet heeft inmiddels tot ca 500 boetes geleid. De extra inzet op handhaving blijft voorlopig doorgaan. Inmiddels kan daardoor ook worden vastgesteld dat handhaving – hoe intensief ook - niet alles oplost. Mede daarom is overleg gestart met Cyclus en de woningcorporaties over de aanpak van een aantal hotspots met andere maatregelen, zoals wijziging van de inrichting van de openbare ruimte, heel gerichte informatie voor inwoners die moeilijk kunnen lezen of een taalachterstand hebben, dan wel andere maatregelen. Dit is veelal maatwerk. .

- Wat daarnaast ook opvalt is de grote hoeveelheid PMD-zakken die op sommige locaties, niet alleen op de inzameldag, maar op alle dagen van de week worden aangeboden. Dit is mede het gevolg van het feit dat er bijna 3x zoveel PMD apart wordt aangeboden dan vorig jaar. Dit wordt aangepakt met gerichte communicatie om bewoners te bewegen alleen op de inzameldag aan te bieden en met handhaving. Ook wordt onderzocht of dit kan worden verholpen door ondergrondse restafvalcontainers om te bouwen naar PMD containers.
- Iets minder zichtbaar, maar wel meetbaar, is de toename van huishoudelijk afval in zwerfafvalbakken waarmee sommige inwoners proberen de afvalstoffenheffing te ontwijken. Er zijn inmiddels spijlen in de opening van diverse afvalbakken gezet, waarmee de opening wordt verkleind. Vastgesteld is echter ook dat er in Gouda beduidend meer zwerfafvalbakken staan dan in veel andere gemeenten terwijl er in die gemeenten niet meer zwerfafval op straat ligt dan in Gouda.

Overige ontwikkelingen

Op 26 juni is de Algemene Ledenvergadering van de VNG gehouden. In deze ALV is een motie aangenomen die ondersteund is door de gemeente Gouda.

Aanleiding voor deze motie was dat uit een evaluatie van de afspraken tussen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Nedvang (vereniging van producenten en importeurs van verpakkingen) en de VNG is gebleken dat er nog veel knelpunten in de kunststofketen zitten, onder meer:

- a De recycledoelstelling van 52% voor PMD in 2022 is nu al behaald. De VNG wil inzetten op een hoger ambitieniveau. Uit onderzoek van de Universiteit van Wageningen blijkt, dat circa 30% van de verpakkingen die op de markt worden gebracht niet te recycelen zijn. Daarnaast kiezen de producenten van verpakking ook nog te gemakkelijk voor nieuw in plaats van gerecycled kunststof;
- b. De termijn van de lopende raamovereenkomst (2022) is te kort. Gevolg is dat er niet geïnvesteerd wordt in sorteerinstallaties en het PMD in grote hoeveelheden in Duitsland wordt gesorteerd (ook uit Gouda). Gevolg is dat de kosten voor het sorteren stijgen terwijl de vergoedingen van Nedvang jaarlijks dalen. Gemeenten (en uiteindelijk via de afvalstoffenheffing de inwoners) dragen hiervan het financiële risico.

Dit vraagt nog om een aantal stevige maatregelen van overheden en bedrijfsleven. Het gestructureerd overleg tussen het ministerie van I en W en VNG met Nedvang heeft tot op heden niet geleid tot eenduidige maatregelen met betrekking tot deze knelpunten. Daardoor is ook een vertrouwensbreuk tussen de VNG en Nedvang ontstaan

De motie roept het bestuur van de VNG kort samengevat op om in overleg te treden met de Staatssecretaris van I en W met het verzoek om:

1. Het gebrek aan vertrouwen te herstellen door een gesprek tussen raamovereenkomst partijen onder leiding van een onafhankelijke voorzitter te initiëren, alvorens de overleggen binnen de huidige structuur te continueren.
2. Afspraken en vergoedingen met betrekking tot de inzameling en verwerking van kunststof verpakkingen na 2022 in wet- en regelgeving vast te leggen en zodoende de continuïteit van inzameling en recycling te borgen;
3. De huidige recyclingdoelstelling van 52% voor kunststof verpakkingen substantieel te verhogen, zo mogelijk gesplitst in aparte doelstellingen voor huishoudelijke verpakkingen en bedrijfsverpakkingen;
4. Producenten en importeurs met wet en regelgeving en/of effectieve financiële prikkels te stimuleren zoveel mogelijk secundaire grondstoffen toe te passen in hun producten en zich er van te vergewissen dat alle door hen op de markt gebrachte verpakkingen ook daadwerkelijk recyclebaar zijn;

Werkbijeenkomst met de raad

In overleg met het presidium en de griffie wordt na het zomerreces een werkbijeenkomst met de raad ingepland. In die werkbijeenkomst gaan we met de raadsleden in gesprek over een aantal pilots, knelpunten en mogelijke oplossingen.